

Zoonozy - choroby przenoszone przez psy i koty

Nasi czworonożni przyjaciele wymagają od nas miłości i uwagi, lecz nie wolno zapominać o zabezpieczeniu ich przed chorobami i pasożytami. Temat profilaktyki przed robakami i infekcjami jest ważny nie tylko z uwagi na dobrostan zwierzków domowych, lecz również ma znaczenie dla naszego, ludzkiego zdrowia. Jakie choroby mogą przenosić psy i koty? Jak się uchronić przed zoonozami?

Zdjęcie ilustracyjne / Adobe Stock

Zoonozy - czym są choroby odzwierzęce?

Zoonozy, antropozoonozy to choroby odzwierzęce, które są przenoszone w naturalny sposób ze zwierząt kręgowych na ludzi. Infekcja może dojść do skutku poprzez drogę pokarmową, dotyk lub drogą kropelkową.

Zoonozy mogą być pochodzenia bakteryjnego, wirusowego, pierwotniaczego i pasożytniczego (ekto- i endopasożyty).

Najczęstsze choroby odzwierzęce występujące w Europie:

borelioza, wścieklizna, toksokaroza, bąblowica (echinokokoza), dipylidoza, giardioza, świeżb, dermatomikozy, kleszczowe zapalenie mózgu, leptospiroza, toksoplazmoza, tasiemczyce, zakażenia paciorkowcowe.

Wścieklizna

Wścieklizna (*Rhabdoviridae* rodzaju *Lyssavirus*) – śmiertelnie niebezpieczna choroba wirusowa obecna praktycznie na całym świecie. WHO co rok podaje uaktualnione dane odnośnie przypadków wścieklizny u ludzi. Liczba ta waha się od 30 do 70 tysięcy osób. 90% osób zostaje pogryzionych przez wściekle psy (Afryka i kraje azjatyckie), a reszta przez nietoperze, lisy i małpy. W samych Indiach co roku zarażonych jest wirusem wścieklizny do 20 tysięcy osób.

W Polsce największym zagrożeniem są lisy oraz bezpańskie psy i koty.

Człowiek zaraża się od zwierzęcia skutek bezpośredniego kontaktu ze śliną chorego zwierzęcia. Zwierzę wprowadza wirusa kęsając lub drapiąc i infekując naruszoną skórę. Rzadkie są przypadki zakażenia drogą kropelkową, choć zdarzyło się zarazić wścieklizną w Ameryce Południowej grotolazom odrywającym jaskinie. Wdychali powietrze wypełnione oparami odchodów wściekłych nietoperzy.

Okres rozwoju choroby to czas między 1 a 3 miesiące, lecz znane są przypadki, gdy upłynął rok od pogryzienia przez wściekle zwierzę.

Objawy wścieklizny u ludzi:

- Etap zwiastunów trwa od dwóch do pięciu dni. Osoba zarażona wirusem odczuwa symptomy psychiczne, takie jak niepokój, pobudzenie, drażliwość, lecz również ból głowy, senność, złe samopoczucie, gorączka, pieczenie w miejscu pogryzienia
- Etap porażen to czas, gdy pojawiają się objawy zapalenia mózgu, takie jak: omamy, zaburzenia świadomości, nadpobudliwość, problemy z połykaniem, wodowstręt (hydrofobia), drgawki, zaburzenia oddychania i krążenia.
- Śpiączka to ostatni etap choroby, który kończy się śmiercią pacjenta.

W Polsce każdy przypadek wścieklizny podlega przymusowej hospitalizacji, gdyż wścieklizna jest chorobą wysoce zaraźliwą.

Profilaktyka wścieklizny

Choć brak jeszcze skutecznych lekarstw przeciw wściekliznie, to istnieje szczepionka zarówno dla ludzi, jak i zwierząt. W naszym kraju obowiązek szczepienia zwierząt domowych obejmuje psy po ukończeniu 3 miesiąca życia. Każdy dorosły pies powinien być zaszczepiony nie rzadziej niż co 12 miesięcy.

Zwierzęta dzikie szczepione są rozrzucanymi po lesie specjalnymi szczepionkami w kostkach. Nie wolno ich ruszać ani nie wolno pozwalać zwierzętom domowym ich jeść!

Ważne! W przypadku pokąsania przez nieznane zwierzę należy

- Bezzwłocznie oczyścić ranę! Czas ma kluczowe znaczenie, gdyż im krócej trwa kontakt ze śliną zarażonego zwierzęcia, tym większa szansa na uniknięcie choroby.
- Udać się natychmiast do lekarza lub szpitala w celu oceny kwalifikacji do szczepień.
- W miarę możliwości przekazać agresywne zwierzę do obserwacji weterynaryjnej na okres od 10 do 15 dni. Jeśli zwierzę umrze w tym czasie, to znak, że było zarażone. Jeśli przeżyje, nie było chore na wściekliznę.

Wirusy często przeskakują barierę pomiędzy zwierzęciem a człowiekiem. Najsłynniejszymi przykładami są ptasia i świńska grypa, ebola, denga, SARS, MERS, zakażenie wirusem Zachodniego Nilu czy kleszczowe zapalenie mózgu.

W naszej strefie klimatycznej najczęściej można spotkać ostatni przypadek wirusowej zoonozy, przenoszony na człowieka przez wektora, kleszcza.

Kleszczowe Zapalenie Mózgu (KZM)

Kleszczowe Zapalenie Mózgu (KZM) to wirusowa choroba objawiająca się zapaleniem opon mózgowych. Wywoływana jest przez pajęczaki, których naturalnym rezerwuarem są zwierzęta leśne: lisy, wiewiórki, sarny, jeże, krety i zwierzęta domowe: psy i koty.

Najczęstsze objawy zarażenia KZM:

- Gorączka

- Bóle stawowe
- Bóle mięśniowe
- Katar
- Bóle głowy
- Złe samopoczucie
- Zmęczenie
- Brak apetytu
- Nudności

Wymienione wyżej objawy ukazują się na pierwszym etapie choroby. W tym czasie wirus migruje wraz z krwią do układu nerwowego, wywołując kolejny, groźny etap choroby.

Inwazja na układ nerwowy może mieć postać oponową, mózgową i rdzeniową. Na tym etapie chory cierpi na bardzo wysoką gorączkę, sztywność karku i silny ból głowy. Możliwy jest lżejszy (wymioty, ból głowy) lub cięższy przebieg choroby (niedowład kończyn, porażenie, osłabienie).

Profilaktyka kleszczowego zapalenia mózgu

Skuteczną profilaktyką jest staranne zabezpieczanie ciała przed wyjściem do lasu, na łąkę czy na spacer z psem w krzaki.

W przypadku wkłucia się kleszcza, należy natychmiast dokładnie usunąć pasożyta ze skóry, uważając, by nie zgnieść owada i nie wcisnąć zawartości do wnętrza ciała.

Szczepienie przeciw KZM zalecane jest osobom pracującym w zawodzie związanym z lasem i zwierzętami leśnymi oraz mieszkańcom rejonów zagrożonych KZM.

Należy pamiętać, że nie każdy kleszcz jest wektorem chorób: babeszjozy, boreliozy czy KZM.

Promowane

- [Finał akcji „Dzieciaki dbają o psiaki” - stacja Boomerang przekazała schronisku ponad 2 tony pokarmu](#)

- [Klinika nagłych przypadków w Katowicach](#)

- [Wykorzystanie znieczuleń miejscowych podczas zabiegów stomatologicznych](#)

- [Otyłość u kotów](#)

- [Anestezjologia i transfuzjologia w Krynicy Zdroju](#)